

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 781. Qualiter defuncto succedant fratres aliique consanguinei collaterales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

veriore dicens Haunold. *ir. §. c. 3. num. 478.* Arg. *cit. novel. 127.* ex cuius rubrica satis videtur patere, nullam in hoc faciendam distinctionem quò ad hoc inter filios fratris sine aliis, vel cum aliis fratribus exstantes, insuper nulla sit ratio, cur potius in uno casu fratris filii succedant, quàm in altero. unde in hac sententiarum varietate, dum utriusque AA. utramque esse probabilem satis dicunt, locum esse transactioni, ait Reiffenst. *b. t. num. 35.* & Jus Bavariae stare pro posteriore. Non tamen hoc privilegium successionis competens prolibus fratrum Germanorum extenditur ulterius ad horum fratrum nepotes; sed hi per parentes & fratres defuncti excluduntur. tum quia; cum *cit. novel. 127.* sit correctoria prioris. *novel. 118.* non debet extendi ad casus in ea non contentos; tum quia jus representationis ultra fratris filios locum non habet in linea collateralali. Arg. *auth. post fratres. c. de legit. hered.* ita Pirh. *l. c.* Reiffenst. *num. 33.* Lauterb. §. 27. Ceterùm filii naturalibus & illegitimis in iis casibus, in quibus succedunt tales liberi, succedunt iisdem eorum parentes in bonis, & extra hos casus non. *auth. quib. mod. natur. efficiant. c. 13. coll. 9. novell. 89. c. 13.* Covar. *l. c. num. 13.* Zoës. in *ff. de suis & legit. hered.* quos textus & AA. citat Pirh. *num. 16.* & insuper Bart. & Bald. Reiffenst. *num. 36.* Lauterb. *num. 32.* eò quòd jura ascendendum & descendendum naturalium tantùm in successione & alimentis sunt reciproca per *novel. 89. c. 13.* Unde & spuriiis propriè talibus nec pater, nec ullus ascendendum ex paterna linea succedit, etsi iis succedat mater & ascendentes omnes ex materna linea, *l. 2. ff. unde cogn.* natis autem ex damnato concubitu nullus ascendendum succedit, utpote qui tanquam odibiles personæ pro liberis & parentibus non habentur. *cit. novel. 89. c. fin.* Lauterb. *cit. §. 32.*

5. Quod spectat ascendentes legimos tantùm, id est adoptivos; si pater adoptivus (idem est de aliis ulterioribus gradibus ascendentibus) est extraneus, non succedit filio adoptivo, sed illo excludo, succedit illi pater ejus naturalis, vel etiam eo mortuo avus naturalis. Lauterb. §. 31. juxta §. 2. *Inst. de adop. l. 10. c. eod.* His non obstante, quòd filius adoptatus patri adoptanti succedat per *cit. l. 10. §. 1.* & quòd jura successionis debeant esse reciproca per *l. 11. c. de legit. hered.* nam id in hoc casu fallit; cum æquitas ratio non permittat, & pater naturalis per simplicem actum civilem, qualis est adoptio, successione privetur. Lauterb. *l. c.* cum Stryck. Dixi tamen: si pater aut ascendens adoptans est extraneus: si enim avus ex filio nepotem adoptavit, is in successione adoptati cum patre & matre naturali ejusdem succedentibus in beneficio *novelle 118. c. 2.* concurrat jure adoptionis. Lauterb. *l. c.* ubi etiam, quòd pater arrogator liberis arrogatis succedat per §. 2. *Inst. §. 2. de acquir. per arrogat.* & cum eo fratres & sorores Germani puberis arrogati, & quidem in capita. arrogato verò defuncto intra pubertatem, pater arrogator ob cautionem præstitam bona restituere debeat juxta §. 3. *Inst. de adop.*

Quæst. 781. Qualiter defuncto succedant fratres alique consanguinei collaterales?

Resp. primò in genere: deficientibus ascendentibus & descendentibus defuncto intestato succedunt collaterales ei sanguine juncti usque ad deci-

mum gradum inclusivè, & quidem hodie dum indifferenter ex utroque Latere, dum aliàs olim, ut de Lugo. *cit. d. 24. num. 184.* differentia erat inter consanguineos ex parte virorum; qui dicuntur agnati, & ex parte faminarum, qui dicuntur cognati. ita tamun, ut proximiores gradu totaliter excludant remotiores ceteris paribus, quæ proximioritas qualiter computetur, dictum est supra. Addidi: *ceteris paribus*: nam id speciale est, quòd etiam fratrum Germanorum filii præferantur reliquis transversalibus, etiam fratribus non germanis, etsi hi sint defuncto proximiores, ut Lauterb. §. 35. Fachin *l. 6. c. 3.* Pirh. *h. t. num. 20.* Reiffenst. *num. 41.* dicens esse certam juxta *novel. 118. c. 3. v. unde consequens.*

2. Resp. secundò in specie: succedunt itaque in capita omnium collateralium primi defuncti fratres & sorores germani seu bilaterales, nempe ex eodem patre & matre nati, exclusis fratribus & fororibus unilateribus, tam consanguineis, id est, natis ex solo patre eodem, quàm uterinis, id est, ex sola matre eadem natis. his non obstante, quòd fratres hi consanguinei & uterini sint in æquali gradu juncti defuncto; eò quòd, cum germani duplici vinculo, & alii non nisi uno simplici juncti sint, meritò his illos jura præponant. de Lugo *l. c. num. 185.* Pirh. *h. t. num. 17.* Lauterb. *l. c. §. 33.* cum communi, pro ut expresse disponitur in *novel. 118. c. 3. & Auth. itaque. c. communia de success.* & hæc, etiam si patres eorum, seu fratres germani sint defuncti. Lauterb. §. 35. qui etiam addit, in eo casu illos liberos succedere in capita, cum hac tamen etiam limitatione & differentia inter fratres & sorores germanas, quòd fratres hi suas sorores, etiam germanas, excludant, vel saltem præcedant in successione feudalibus. *c. unic. §. 3. de f. P. Schrad. de feud. p. 7. c. 4.* alique citati à Lauterb. *l. c.* Item in fideicommissis familia: vel si femina congruè dotata, renunciantes; vel per statuta aut pacta. v. g. in familiis illustribus à successione in allodialibus ad tempus vel absolute excluduntur. Lauterb. *l. c.* Liberi quoque Germanorum in stirpes succedunt, exclusis fratribus defuncti consanguineis & uterinis omnibusque aliis collateralibus. Lugo *num. 185.* Pirh. *num. 19.* Reiffenst. *num. 19.* Lauterb. §. 34. idemque obtinere per totam Germaniam in feudis, apud eundem ait vultei. *de feud. l. 1. c. 9. num. 109.* Admitti tamen etiam cum fratribus germanis consanguineos, exclusis uterinis in successione feudorum, utpote in quibus non vinculi duplicitas, sed sola agnatio consideratur, tradit cum Carpz. & aliis à se citatis Lauterb. *l. c.* & ita in Camera observari testatur Gail. *l. 2. obser. 151. num. 1.* idemque de fideicommissis paterno dicit Lauterb.

3. Resp. tertio: si neque existentibus fratribus aut fororibus germanis, aut etiam fratribus & fororibus unilateribus, seu ex uno tantum parente junctis, supersint soli liberi ex defuncti fratribus germanis, hi omnes succedunt in capita, etiam si plurium fratrum, aut in diverso numero sint liberi. v. g. Titio defuncto, de cujus hereditate agitur, supersunt ex uno ejusdem fratre germano præmortuo tres liberi, ex alio ejusdem fratre germano præmortuo unus, ex ejusdem sorore præmortua unus, hereditas dividitur in sex æquales partes, æqualiter inter sex illos liberos dividenda, contra Gl. in *auth. cessant. c. de legitim. hered. v. stirpes.* Accurs. *ibid.* Bart. & alios cum communiore & veriore, ut ajunt, tradunt Fachin. *l. 6. c. 4.* Covar. in *Epitom. de success. num. 12.* Molin. *ir. 2. d. 164. n. 12.* Myning. *cent. 3.*

cent. 3. obs. 49. Pirh. h. t. num. 21. Reiffenst. num. 39. probantes hanc sententiam ex *Auth. de hered. c. 3. & l. 2. §. 2. ff. de suis & legit. hered. l. penult. c. de legit. hered.* eamque anno 1529. in Comitibus Spirensibus speciali constitutione à Carolo V. approbatam testantes, ex ea etiam ratione, quòd quando filii fratrum absque patris soli existunt, nulla opus sit representatione; cum tunc filii proprio conjunctionis jure, & ex propria persona succedant. His etiam non obstante *novel. 118. c. 3.* cum in ea, ut volunt adversarii, correcta quòd ad hoc non sint jura antiqua, sed solum in eo, quòd statuit, filios illos succedere non in capita, sed in stirpes concurrant cum fratribus & sororibus, sive cum patris suis. Quòd si verò pramortuis fratribus & sororibus Germanis extent eorum liberi, unà cum fratribus eorum non Germanis, etsi hos excludant, ut dictum paulò ante, succedere tamen tunc in stirpes, tanquam communiore defendunt Fachin. *l. 6. c. 3.* Pirh. num. 20. Harpr. Manz. quos citat & sequitur Reiffenst. num. 41.

4. Resp. quarto: si nulli defuncti fratres vel sorores germani, neculli eorum liberi extent, succedunt fratres & sorores unilateres consanguinei nempe & uterini, excludendo omnes alios collaterales, eodem modo, quo germani; ita ut, si soli sint, in capita succedant; si verò adsint unius vel alterius horum unilaterum filii, eorum patribus demortuis, hi, utpote representantis suos patres defunctos, succedunt in stirpes. de Lugo. *l. c. num. 186.* Pirh. num. 22. Reiffenst. num. 42. Lauterb. *l. c. §. 36.* juxta quòd disponitur in saepe cit. *novell. 118. c. 3.* & sicuti istiusmodi fratres excludunt patros & avunculos, ita & eorum liberi jure & ratione dictæ representationis eosdem excludunt. Valq. *de testam. c. 4. §. 3. du. 2.* Molin. Gomes quos citat & sequitur de Lugo. *l. c. num. 190.* etsi allatam ab iis rationem non ad modum probet, item Reiffenst. *l. c.* juxta clarum, ut ait, textum *auth. post fratres autem. c. de legit. hered.* de quotamen vide de Lugo. In eo verò, an, dum defuncto succedunt fratres non germani, partim consanguinei, partim uterini, sit facienda distinctio, ita ut uterini succedant defuncto in bonis, quæ ei obvenerunt ex parte matris; & consanguinei in iis, quæ obvenerunt defuncto ex parte patris; an verò in omnibus bonis æqualiter succedant, nullà habità ratione; an bona à patre, an à matre defuncti obvenerint, in eo in quam non conveniunt AA. Priorem sententiam tenent Bartol. in *auth. itaque. c. communia de success. num. 13.* Jason. in *l. post dotem. ff. solut. matrim.* Covar. in *epitom. de success. num. 13.* Molin. *l. c. d. 164. concl. 6.* Valq. *de testam. c. 4. §. 3. num. 66.* quos citat & sequitur de Lugo *l. c. num. 187.* dicens communem juxta *L. de emancipatis. c. de legit. hered.* dum ibi dicitur: exceptis maternis rebus, in quibus, si de eadem matre fratres vel sorores sunt, eos solos vocari oportet &c. Nihilominus posteriore sententiam tuerunt Fachin. *l. 6. c. 5.* Fulgos. & Corn. in *cit. auth. itaque.* Haunold. *tr. 5. c. 3. controuv. 4. num. 515.* Bald. Salycet. Manz. (qui etiam addit priorem sententiam potius autoritate quam jure niti) & alii, quibus inhaeret Reiffenst. *h. t. num. 43.* nititur hæc sententia *novel. 118. c. 3.* dum ibidem uterini & consanguinei æqualiter vocantur ad successionem. ea quoque ratione, quòd postquam bona à patre & matre venerunt ad fratrem, desierint esse bona paterna & materna, factaque sint bona fraterna; & insuper,

quòd ex contraria sententia præter alia id absurdi consequatur; quòd in casu, quo cuncta bona à patre, & nulla à matre, utpote paupere, profecta sunt, uterinus totaliter à consanguineo fratre excluderetur, adeoque nihil caperet, quòd est contra mentem Imperatoris in *cit. novell. 118.* satis expressam. textum etiam desumptum ex *L. de emancipatis*, præterquam, quòd aliqui dicant legem illam esse correctam per *cit. novell. 118.* respondet Fachin. *l. c.* non loqui eum de uterinis sed de germanis, quos Imperator volebat præferri quòd ad bona provenientia à matre fratribus consanguineis, etiam eo tempore, quo olim consanguinei cum germanis succedebant. quam responsionem suam ex eo confirmat, quòd eo tempore uterini nullatenus ad successionem fratrum admittebantur; cum hæc iis postmodum concessa per *L. meminimus. c. de legitim. hered.* posteriorem lege de emancipatis.

5. Resp. quinto: deficientibus omnibus fratribus, tam germanis, quam non germanis defuncti, eorumque liberis succedunt ab intestato ceteri collaterales sanguine juncti, sublato omni representationis jure (utpote quòd in linea collateralit tantum in fratrum sororumque liberis primi gradus locum habet, & ultra non extenditur) & sine omni distinctione aut differentia agnationis & cognationis; vel paternorum & maternorum bonorum, nullaque observatà duplicitate, secundum gradus prærogativam, ita ut gradu proximior, excludat remotiorem; etsi sint pares gradu, æqualiter succedunt, non in stirpes, sed in capita. Pirh. *h. t. num. 23.* Reiffenst. num. 47. Lauterb. §. 37. citatis aliis juxta expressos textus *novell. 118. c. 3. §. 1. & auth. post fratres. c. de legit. hered.* dum autem hæc successio jure civili defertur, non ad decimum gradum tantum, ut volunt aliqui, sed in infinitum. *cit. novel. & l. 2. §. 1. ff. de suis & legitimis.* Imperatorem usum numero certo pro incerto exempli gratià, ait Lauterb. quamvis etiam hæc quæstio: num successio extendenda ultra decimum gradum: videatur habere parum utilitatis; cum talis cæjus successio ab intestato vix contingat. Porro notandum hic de hac successione collateralium, quòd, dum quis certus jam de morte illius, ad cujus hereditatem aspirat, petit hereditatem tanquam cognatus, eum cognationem probare debere. *L. 2. ff. de prob.* Lauterb. §. 41. quin & gradus proximitatio, ut Idem cum Franzk. *ad Inst. ut de hered. que ab intest. c. 1. num. 37.* & aliis. Cumque ea probatio difficillima habeatur, admitti indicia, præsumptiones, conjecturas; quin & testes de audito, dum probanda ultra quartum gradum, cum Felin. Mascard. Carpz. tradit Idem. Notandum item, dicta hucusque de successione fratrum, etsi principaliter spectent ad fratres naturales & legitimos ab initio, extendere se tamen etiam ex æquitate ad legitimos per subsequens matrimonium. *Novell. 89. c. 8. c. tanta. qui filii sint legit.* Quid verò sit circa fratres legitimos per rescriptum Principis, colligendum ex dictis supra de filiis hoc modo legitimatis. Videri quoque potest apud Lauterb. *ad ff. de success. juris noviss. secund. Novell. 118. §. 16.* Inter legitimos verò tantum, hoc est, arrogatos & adoptivos hoc faciendum discrimen, ut arrogati jus habeant ab intestato succedendi suis fratribus naturalibus per *L. 3. ff. ad SC. Tertull. juncto §. 3. Inst. eod.* ut Lauterb. *l. c. §. 39.* quòd idem est de adoptivis per *l. penult. c. de adopt. l. 2. §. 3. de suis & legit.* si adoptati sunt ab aliquo ascen-

ascendentium. Qui tamen etiam in feudis non succedunt. *c. unic. 2. feud. 26.* sed neque in allodialibus sibi succedunt, si adoptati ab extraneo cit. *l. penult. §. 1. Lauterb. l. c.* verum de adoptivis sine distinctione id negat Reiffenst. *num. 48.* citans Schneid. *L. 3. tit. 1. de test. ord. succed. n. 41.*

6. Resp. Sextò: fratres illegitimi seu naturales tantùm, ut & spurii ex eodem patre sed diversis matribus nati, sibi invicem non succedunt. Covar. *de matrim. p. 2. c. 8. §. 5. n. 26.* Schneid. *l. c. n. 42.* Lauterb. *§. 40.* Engels *h. l. n. 13.* Reiffenst. *n. 49.* juxta *novell. 89. c. 4. l. si spurius. ff. unde cognat.* Neque etiam succedunt fratribus legitimè natis aut legitimatis; neque hi illis; cum successio hæc sit reciproca, ita ut legitimus succedere nequeat illegitimo in casu, ubi hic succedere nequit legitimo. Covar. *in epitom. success. in fin. arg. cit. novel. 89. c. 4.* Fratres tamen hujusmodi illegitimi uterini, seu ex eadem matre nati, non tantùm sibi invicem, sed etiam fratribus legitimis uterinis succedunt, & hi vice versa illis. *l. si spurius. L. 2. ff. unde cognat. §. 4. Inst. de success. cogn. novel. 118. c. 3. in fin.* Covar. *de matrim. l. c.* Schneid. *l. c. n. 44.* Reiffenst. *n. 50.* Lauterb. *l. c.* Qui tamen hanc addit limitationem: ut si concurrat frater defuncti germanus, hic cum exclusione aliorum sit præferendus per *cit. novel. 118. c. 3.* & quòd mater etiam naturalis à successione fratris excludatur, per *eand. novel. c. 2.* uti & Jure Wurtenb. frater naturalis tantùm eosdem parentes habens excludat uterinum. De cætero nati ex damnato concubitu collaterales nec sibi succedunt invicem, nec legitimis, nec hi illis, sive alias sint ex linea paterna, sive ex materna. *Novel. 74. c. fin. novel. 89. c. fin.* Covar. *l. c.* Schneid. *n. 47.* Fachin. *L. 6. c. 10.* Lauterb. *l. c.* Reiffenst. *n. 51.* contra de Ubald. *de success. ab intest. p. 3. col. 4.* Curtium Jun. *conf. 123.* & alios apud Covar.

Quæst. 782. An & quando & quomodo sibi succedant conjuges?

1. Resp. primò: ubi defunctus nec ascendentes, nec descendentes, nec collaterales sanguine junctos reliquit, succedit conjux superstes, sive uxor, sive maritus, excluso Fisco juxta clarum textum. *l. unic. c. unde vir & uxor.* cum sint utriusque fortunæ casuum participes, ut dicitur *L. 22. §. ff. solut. matrim.* nisi in contrarium adsint pacta dotalia, vel statuta, aut consuetudines locorum. Idque etiam si matrimonium non fuerit consummatum; cum matrimonium, non concubitus sed consensus faciat. *l. nuptias. de R. 7.* & si quò ad effectum successione requireretur consensio talami, per hanc tamen non intelligi copulam carnalem, post Besold. Carpzov. Boër. Harpr. ait Lauterb. *l. c. §. 45.* Porrò hæc successio restringitur ad solos conjuges cum exclusione quorumcunque affinium; cum jure affinitatis nulla admittatur successio juxta *L. 7. c. communia de success.* unde socer non succedit Genero Barry. *de success. L. 18. tit. 4. n. 10.* Kohl. *de success. conjug. p. 1. n. 45.* Lauterb. *l. c. n. 42.* sed neque extenditur ad sponso de futuro. Lugo *cit. d. 24. n. 192.* vide de hoc Lauterb. *§. 45.*

2. Resp. Secundò: ut verò locum habeat hæc successio (intellige in omnia bona defuncti conjugis) requiritur primò, ut nulli sint cognati. Nam si maritus defunctus dives reliquit liberos vel alios cognatos sanguine junctos & uxorem indotatam & pauperem, uxor ab intestato capit quartam hereditatis partem, si non sint plures quàm tres liberi, si plures

sint, succedit cum illis in capita, seu accipit tantam portionem, quantum qualibet proles legitima. Uti etiam succedit in quartam partem cum lateralibus, ubi hi succedant defuncti nullos ascendentes aut descendentes relinquunt, cum hoc discrimine, ut, si uxor cum liberis mariti succedit, habeat tantùm usum fructum portionis sibi debitæ ad dies vitæ, reservata proprietate liberis. Succedens verò cum lateralibus, etiam proprietatem suæ portionis retineat; in quam tamen etiam partem computanda, quæ ei à marito legata vel donata de Lugo *l. c. n. 193.* Reiffenst. *n. 35.* Lauterb. *§. 46.* addens, hanc portionem ex speciali legis beneficio uxori debitam ex bonis conjugis defuncti are alieno deducto, nec per testamentum nec per aliam dispositionem auferri aut minui posse, pro quo citat. Gratian. *discept. for. Tom. 1. c. 120. n. 34.* Carpz. *p. 3. c. 7. d. 4. §. 8.* Ludvvel. *de ult. vol. p. 1. c. 4.* Et hæc juxta ea, quæ de his omnibus expressè statuuntur. *Auth. præterea. c. unde vir & uxor juncta novel. 117. c. 5. §. novel. 53. c. fin.* ex ea ratione, ut uxor in opprobrium mariti defuncti mendicare, aut aliàs secundum statum suum indecenter vivere non cogatur. Si verò uxor marito dotem attulit, eamque soluto matrimonio repetit juxta *c. fin. de donat. inter virum & uxorem,* nihil ei debetur ex bonis mariti, nisi dos illa ita modica sit, ut ad sustentationem insufficientis, ut cum Schneid. *l. c. n. 17.* Reiffenst. *n. 57.* uti etiam ei ex bonis mariti nihil debetur, etiam si dotem non attulerit, si tamen aliunde media sufficientia habeat; quia ad accipiendum quid ex illis bonis requiritur, ut sit pauper, juxta quòd expressè dicitur *cit. auth. præterea & novel. 53. c. fin.* qualis nam sit, arbitrandum Judici relinquuntur per *gl. in cit. auth. præterea. V. locuples.* Idem, quòd in hoc puncto & circumstantiis dictum de uxore, dicendum quoque de marito; ita ut & hic pauper succedat in quartam vel virilem partem cum filiis. Ut juxta *cit. auth. præterea.* loquentem indistinctè de utroque conjugum, & *novel. 53. c. 6.* expressè tradentem hanc sententiam, tenent *gl. in auth. præterea.* Schneid. *l. c.* Engels. *h. t. n. 15.* & dd. communiter apud Reiffenst. *n. 58.* qui tamen bene dicit huic sententiæ gravem obmoveri difficultatem ex constitutionibus novissimis *novelle 117. c. 5. in fin.* dum ibi dicitur: virum enim talibus casibus quartam secundum priorem nostram legem ex substantia mulieris accipere omnibus modis prohibemus.

3. Secundò requiritur tam ut uxor in totam hereditatem, quàm in dictam partem aut portionem virilem succedat, non tantùm, ut matrimonium sit justum seu legitimum, & ut inquit Lauterb. *§. 42.* duret mortis tempore (quousque juxta Catholicos non potest non durare quò ad vinculum) sed etiam, ut tempore mortis non fuerit inter eam & maritum divortium quò ad habitationem vel torum. *l. unic. ff. unde vir & uxor.* ex ea ratione, quòd causa hujus successione sit illa individua conjunctio maris & femine societas, quæ cessante, cessat etiam successio illa juxta *c. cessante de appell. Pirh. h. t. n. 24.* Reiffenst. *n. 53.* Non obstant tamen, quòd divortium illud præcesserit, modò tempore mortis sint reconciliati, ut de Lugo *n. 192.* cum Vasq. *l. c. §. 3. du. 2. n. 62.* Quin etiam conjugem superstitem adhuc succedere posse, si ipse non dederit causam divortii, censent nonnulli. Pirh. *l. c.* Zoëf. *in ff. unde vir & uxor. n. 3.* & ita à contrario tenent Lauterb. *§. 44.* Besold. *p. 5. conf. 250.* Richt. &c. dum docent, non esse locum successioni, si conjux dolo vel culpa suâ dedit causam separationi quò ad torum. Si verò separatio